

Hereamu

Yanomae thë ã oni

Toototobi - novembro de 2003

nomeru 16

XINGUHAMË YAMA KI HWAMAMUWI THË ã ONI

Ëhi yama ki hwamamu tēhē hapē naha kure yama ki hwamamoma: Davi Kopenawa Yanomami Watoriki theri, Marinaldo Xamari Yanomami Turahipi theri, Ênio Mayanawa Yanomami Piau theri, wamare ki pairipuwī Simone de Cássia Ribeiro. Ænaha kure yama ki huma.

Æhi yama ki hwamamu tēhē wamare ki nohi mai mahiomahe kuē yaro kami yama ki xi pree topraru mahioma. Yama ki ohi pirionimi. Yano pē kutao pēnaha wamare ki iamai kuamahe, Æhi maki ruapa yama upē xiro wāroho mahi koanimi, Æhi maki kamiriha pē totihioma, ruapa ya upē koai taimi maki ya upē koama. Wamotima thē pēha wamare ki topuwīhi hapē naha thē pē kutaa: yuri pēha wamare ki topomahe, naxi hi upēha wamare ki topomahe, Ænaha kure wamotima thē pēha wamare ki iamamahe. Awei, Ænaha wamare ki thaamamahe, Ænaha wamare ki thama yarohe, kami yama ki xi topraru mahioma, wamare ki kae toporemahe ðhapēha, Ænaha wamare ki thama yarohe. Awei, wama ki yai nohimu mahio noa, yamaki pihī kuma.

Awei, Xinguhami yama ki hwamamu tēhē hapē naha kure yano pēha yama ki huma: yama ki hapa warokiwi thē urihi aha hapa kua, dia 16 de outubro PIV Culuene Kalapalo, yama ki warokema, Æhi yama ki warokema makii yama ki mionimi, yama ki xiro iai puoma, Æharani yama ki wērēa korayoma, Æharani yama ki a korayuwi aldeia Afukuri Kuikuruha yama ki mikema, Æhi yama ki wērēa ha korini Tanguru Kalapaloha yama ki hayua kokema, Æhi yama ki ha hayukini

Posto Pavuru - aldeia Moygu Ikpengha yama ki waroa kokema, Æha yama ki mioma, 3 dias yama ki mioma, curso a thama yarohe. Æharani yama ki yamoa korayoma, aldeia Morená Kamayuraha yama ki roo koma Æharani yama ki yamoa korayoma, aldeia Yawalapitiha yama ki mio kooma, Æha 1 dia yama ki mioma. Posto Leonardoha yama ki pree huma Æharani Kamayuráha yama ki pree mioma, 1 dias yama ki xiro mioma, wāroho yama ki mionimi. Æharani tratorhami yama ki ayoma Wauráhami.

Awei, Æharani yama ki yaparayoma, yamaki yapaa korayuwi Yawalapitiha yama ki mio kōoma. Napē pē hereamuwi thē kua yaro Æha napē pē wāroho kuoma, governador kuoma yaro kami

Yanomae yama ki pree pairioma yama thë pë ã hiriha thayama ki hereamu ha maprarini yama ki wërëa korayoma, ai urihiami, Diauarumhami. Eharani yama ki mii roo puoma Capivara urihiha yama ki mionimi.

Awei, inaha yama ki kuama. Xingu urihiami yama ki huu tëhë. Awei, Xingu pë urihi pë praha mahi yama ki huuwi hapë naha thë kutaa. Boa Vistaha dia 14 de outubro yama ki yërayoma 1 hora mothoka kuo tëhë ihi yama ki yërayuwi 3 horas yama ki kopema Manausha. Eharani yama ki yëa korayoma, ai Varig aha ihi yama ki yëa korayuwi Brasíliaha 6 horas yama ki ithoa korayoma, iharani táxi yama a tërema. Ihi yama a tëriwi hotel aha yama kini taoma 6 horas yama ki a korayoma ôñibushami. Ihi ôñibusha yama ki rërërayuwi yama ki koa kopema Canarana Mato Grossoha. Ai thë hena tëhë yama ki kopema 11 horas kuo tëhë. Eharani toyota aha yama ki rërëa korayoma ihi tëhë yama ki warokema, Xingu pë urihi pëha.

Awei, inaha yama ki kuama yama ki hwamamu tëhë. Awei, hoyami dia pë kua yama ki huuwi dia 13 yama ki ayoama Manausha dia 14 yama ki kopema iharani dia 15 yama ki waroa kokema Canaranaha dia 16 yama ki yai warokema Xingu pë urihi pëha. Awei, inaha yama ki kuama yama ki hwamamu tëhë.

Awei, yama ki koimai tëhë ai povos indígenas pë kae kokamu paoma Fórum Permanente thë aha ihi pë kokamu tëhë kami Yanomae yama ki pree yëmaka. 6 dias yama ki hereamu maprarioma komi yama ki koopru xoaoma. Hapë naha kure thë pë nikereoma:

Xavante thëri pëxë, Tikuna thëri pëxë, Xingu thëri pëxë, Macuxi thëri pëxë, Wapichana thëri pëxë, Tucano thëri pëxë, Mura thëri pëxë, Sateré-Mawé thëri pëxë, Caiapó thëri pëxë, Manchineri thëri pëxë, Tuxá thëri pëxë, Kaingang thëri pëxë, Arapaso thëri pëxë, Baniwa thëri pëxë, Marubo thëri pëxë, Apurinã thëri pëxë, Yanomami yama kixë, inaha kure thë pë taoma ihi yama ki yëmaka tao tëhë thë totihioma: saúde thë ãxë educação thë ãxë

inaha kure thë xariramahe, iha lideranças thë pë komi kokamoma política thë ãha thë pë hereamoma política thë ã kohipë mahi makii thë ã thamahe ihi yama ki hereamu ha maprarini campanyama a thay xoaoma.

Awei, inaha yama ki kuama nikereoma komi thë pë yai kokamoma. Awei, inaha yama ki kuama kami yama ki hwamamu tëhë. Awei, inaha thë ã kutaoma. Maprarioma.